Ενότητα 2: Πρόληψη Νοσοκομειακών Λοιμώξεων
Δευτέρα 9 Δεκεμβρίου 2019
Συντονισμός-υπευθυνότητα: Ε. Γιαμαρέλλος

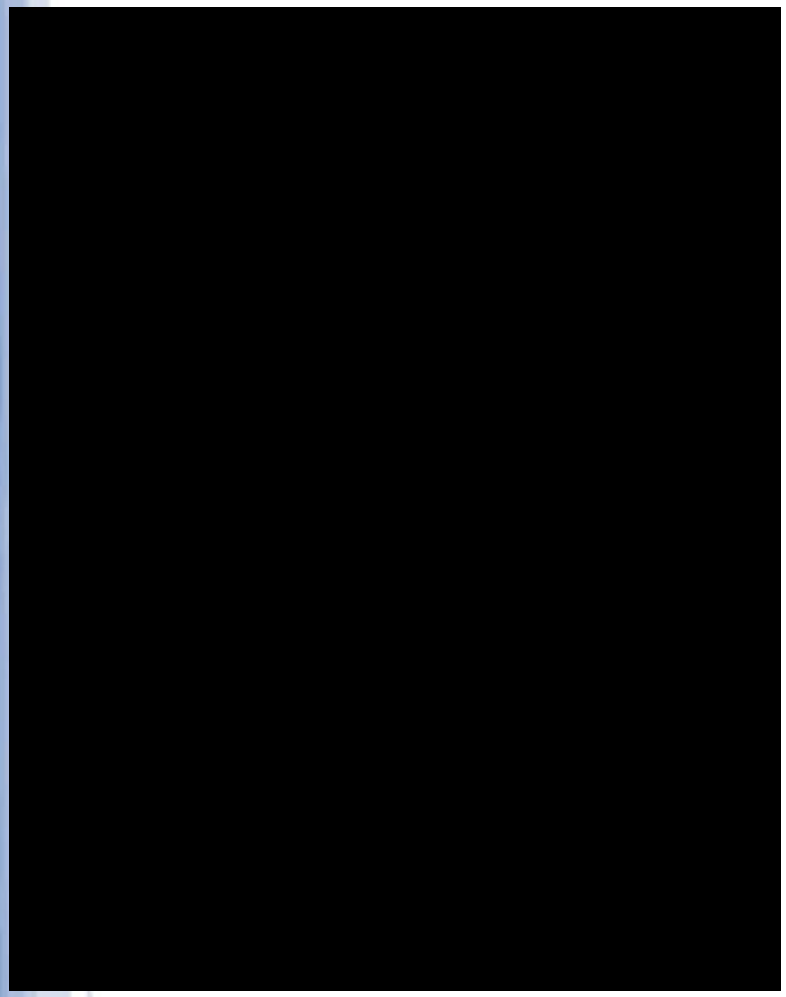

Έλεγχος Λοιμώξεων και ποιότητα υπηρεσιών υγείας

Καραΐσκου Αγγελική
Προϊσταμένη Τμήματος Ποιότητας & Νοσηλεύτρια Επιτήρησης Λοιμώξεων
MSc στη Διοίκηση Μονάδων Υγείας & στην Εφηρμοσμένη Δημόσια Υγεία
Γενικό Νοσοκομείο Ελευσίνας «Θριάσιο»

FIGURE 2.
Outline of PQII Activities

Backround

Οι προκλήσεις στον 21ο αιώνα είναι τεράστιες:

"My patients are picking up so much medical knowledge through the media that I feel more like their consultant than their doctor."

Backround

Οι προκλήσεις για τον έλεγχο των λοιμώξεων (IC) στον 21ο αιώνα είναι τεράστιες:

- εξέλιξη προς benchmarking (συγκριτική αξιολόγηση),
- έλλειψη αποζημίωσης για συγκεκριμένες λοιμώξεις (HAI)- δυνητικά προβλέψιμα γεγονότα
- αυξανόμενη πίεση για δημόσια υποβολή στοιχείων σχετικά με την επιτήρηση
- νομική διάσταση των λοιμώξεων
- απλοϊκές προσεγγίσεις δεν είναι αποτελεσματικές ενάντια σε μερικά πολύπλοκα προβλήματα όπως η αντιμικροβιακή αντοχή
- άλλες καινοτόμες μέθοδοι που εφαρμόζουν έννοιες από άλλους τομείς όπως του Ελέγχου Ποιότητας και των Επιστημών της Συμπεριφοράς αποδεικνύονται πιο αποτελεσματικές για την επίτευξη βελτιώσεων στη συμμόρφωση σε κατάλληλες πρακτικές

Backround

Οι προκλήσεις στον 21ο αιώνα

- Τα διοικητικά στελέχη δεν έχουν τη δυνατότητα να αφιερώνουν επαρκείς πόρους στα προγράμματα IC.
- Πιθανή επιδείνωση σε ορισμένες χώρες κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης
- Πέραν των αρνητικών επιπτώσεών τους όσον αφορά τη νοσηρότητα και τη θνητότητα, τα κόστη που σχετίζονται με τις HAI's είναι τεράστια

1. Hansen et al., ID Week, 2012, Abstract 37186,
2. Martinet al., 21st ECCMID, 2011, Abstract P1313

Τι είναι ποιότητα;

Είναι η τελειότητα;

Είναι το καλύτερο;

Είναι η "Cadillac" υπηρεσία;

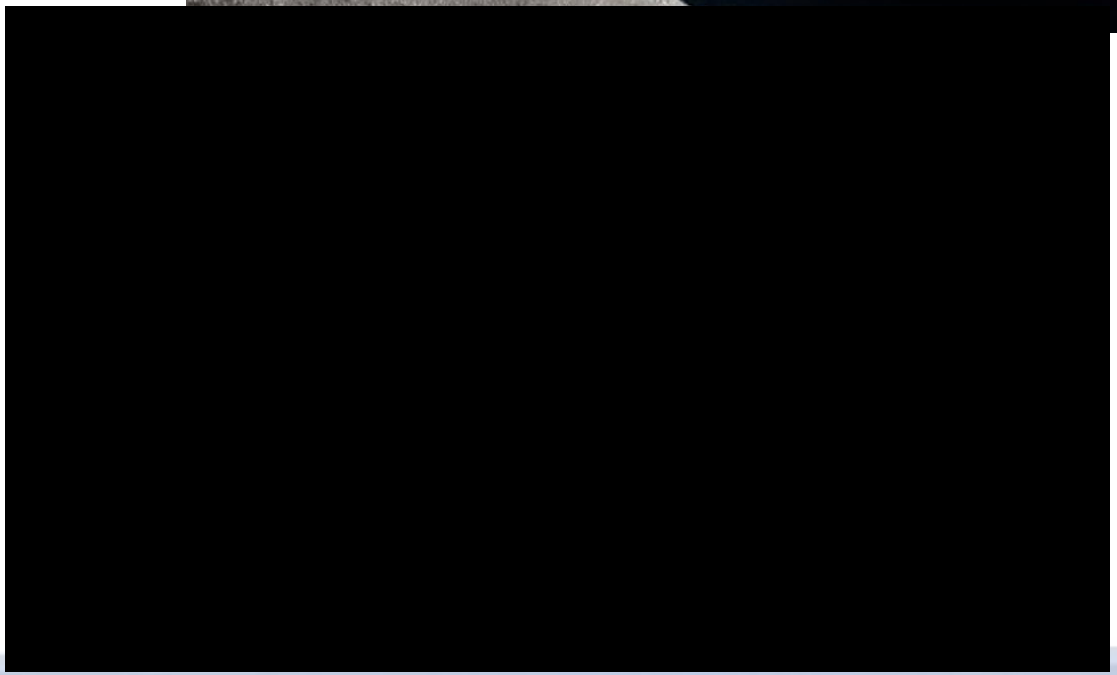

“Ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας υγείας;”

ΜΥΘΟΙ

- Η ποιότητα είναι λαμπερά και πολυτελή προϊόντα και υπηρεσίες
-

Ορισμοί ποιότητας στους χώρους παροχής φροντίδας υγείας

Τι είναι ποιότητα;

- **Η οπτική των διοικητικών:**

Η διαφύλαξη της βιωσιμότητας

και

η άριστη σχέση κόστους-αποτελέσματος

Τι είναι ποιότητα;

- **Η οπτική των ασθενών:**

Το βέλτιστο αποτέλεσμα στην υγεία

και

η άριστη εξυπηρέτηση, χωρίς κόστος

Μέθοδοι μέτρησης της ποιότητας

- **Root Cause Analysis**

  Διερεύνηση και προσέγγισης επίλυσης ενός προβλήματος ταυτοποιώντας και αναγνωρίζοντας τις υποκείμενες αιτίες ενός γεγονότος αλλά και των γεγονότων που αποφεύχθηκαν

- **Failure Modes and Effects Analysis**

  Τεχνική που χρησιμοποιείται για την ταυτοποίηση και τον περιορισμό πιθανών αποτυχιών, προβλημάτων, λαθών σε ένα σύστημα, στο σχεδιασμό σε μία διαδικασία πριν αυτά συμβούν

- **HFMEA** (Health Failure Modes and Effects Analysis)

  Μέθοδος για την εκτίμηση του κινδύνου (Risk Assessment)

Πρότυπα Ποιότητας

Στο ξεκίνημα του προηγούμενου αιώνα, μεταξύ 1920 και 1940, η Isabel Stewart, έστρεψε την προσοχή της στη μέτρηση της ποιότητας της νοσηλευτικής φροντίδας και στην αποτελεσματική χρήση των πόρων

Τα 7 πρότυπα της Stewart

Η ασφάλεια του ασθενούς

Το θεραπευτικό αποτέλεσμα

Η ευεξία και η γενική ικανοποίηση του ασθενή

Η οικονομία του χρόνου

Η οικονομία ενέργειας και προσπάθειας

Η οικονομία υλικού και κόστους

Η απλότητα και προσαρμοστικότητα της φροντίδας

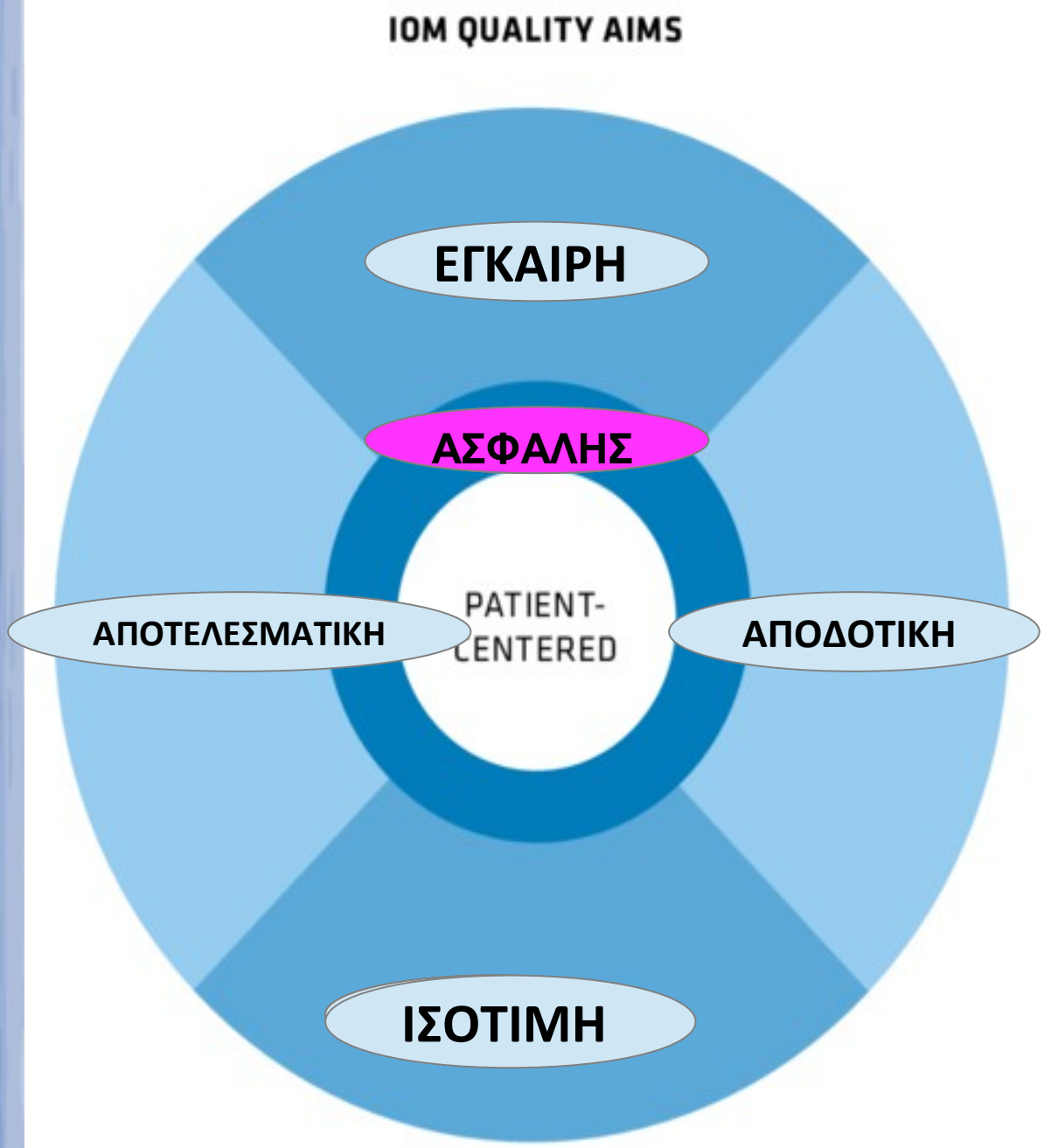

επικεντρωμένη στον ασθενή και να σέβεται και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και προτιμήσεις του ατόμου διασφαλίζοντας ότι οι αξίες του καθοδηγούν τις κλινικές αποφάσεις

αποτελεσματική προσφέροντας θεραπείες που βασίζονται σε αποδείξεις (evidence based

αποδοτική, περιορίζοντας τη σπατάλη χρόνου και άλλων πόρων

ασφαλής, να αποφεύγονται βλάβες που μπορεί να προβλεφθούν, να μειώνονται τα ιατρικά λάθη

έγκαιρη μειώνοντας τους χρόνους αναμονής και βελτιώνοντας τη ροή της φροντίδας

δίκαιη και η ποιότητα να μην επηρεάζεται από δημογραφικά ή άλλα χαρακτηριστικά του ασθενή (φυλή, φύλλο, θρησκεία)

(Henriksen et al., 2007) Evidence-based design can help address the six key goals outlined by the institute of medicine

Ασφάλεια ασθενών

Η πρόληψη των σφαλμάτων και των δυσμενών επιδράσεων (που σχετίζονται με την υγειονομική περίθαλψη)στους ασθενείς.

Προκλήσεις:

- Ενώ η υγειονομική περίθαλψη : αποτελεσματικότερη, αλλά περίπλοκη, με μεγαλύτερη χρήση νέων τεχνολογιών, φαρμάκων και θεραπειών
- Οι υπηρεσίες υγείας αντιμετωπίζουν ασθενείς, με συχνά σημαντικές συν-νοσηρότητες που απαιτούν όλο και πιο δύσκολες αποφάσεις ως προς τις προτεραιότητες της υγειονομικής περίθαλψης
- Η αύξηση της οικονομικής πίεσης στα συστήματα υγείας απαιτεί περιορισμούς σε ανθρώπινους και υλικούς πόρους
- Ιδιαιτερότητα της υπηρεσίας (ταυτόχρονη παραγωγή και προσφορά)

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΣΕ ΕΝΑΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ

Ορίζεται η διαδικασία με την οποία ένας οργανισμός

- Ελαχιστοποιεί συνεχώς τους κινδύνους στη φροντίδα του ασθενούς
- Προσδιορίζει, εκτιμά και διαχειρίζεται κινδύνους που σχετίζονται με τους ασθενείς
- Προωθεί την αποκάλυψη, αναφορά, καταγραφή και ανάλυση συμβάντων και έχει την ικανότητα να "μαθαίνει" από αυτά
- Εφαρμόζει λύσεις ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος επανάληψης τους
- Μετακινείται από Κουλτούρα κατηγορίας προς την Κουλτούρα Ασφάλειας και διερευνά ποιες συνθήκες ή συστήματα επιτρέπουν την εμφάνιση σφαλμάτων

UK National Patient Safety (2003)

WHO(2018)

Ανατομία των λαθών

Σχήμα 1. Το μοντέλο του ελβετικού τυριού

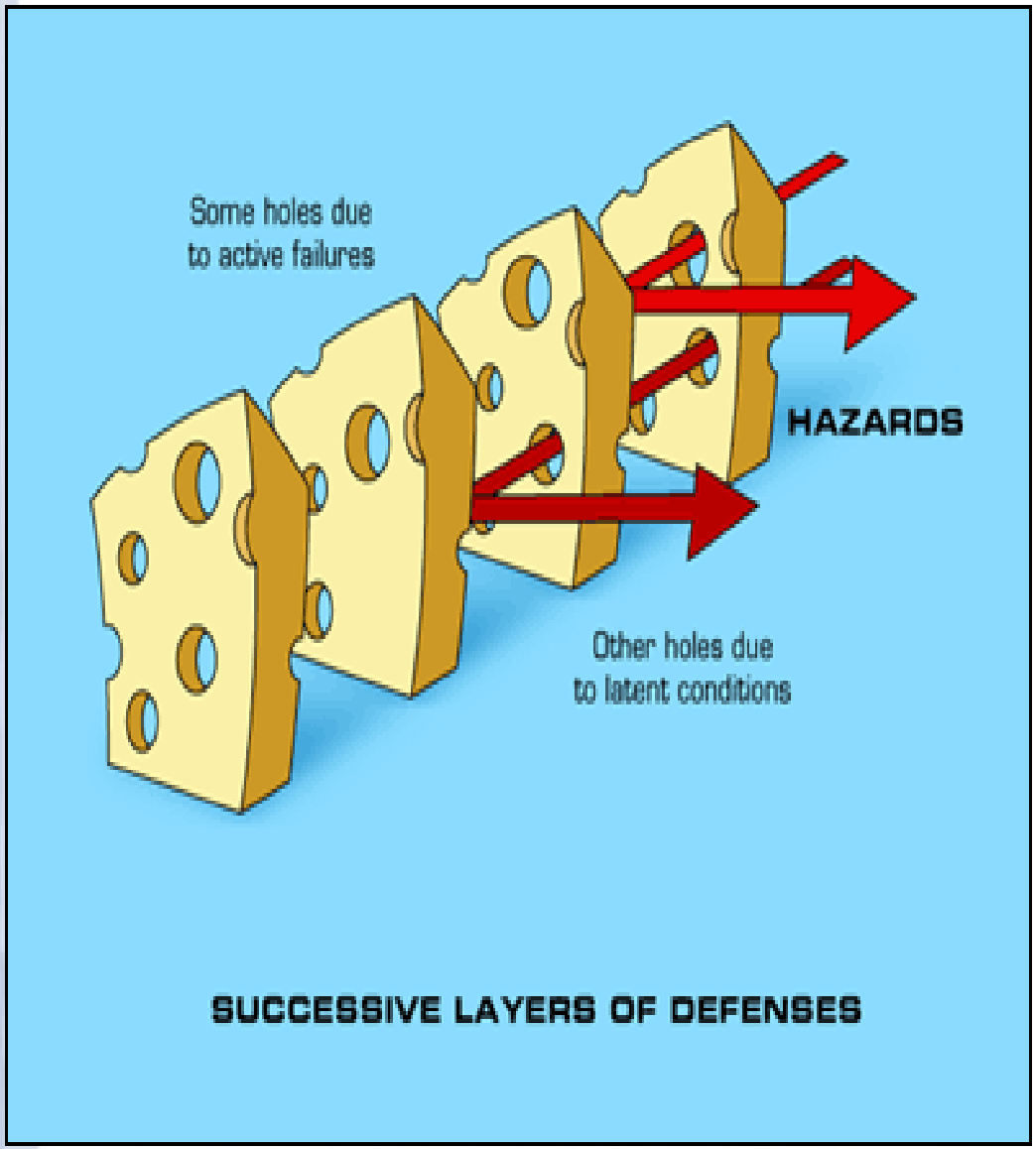

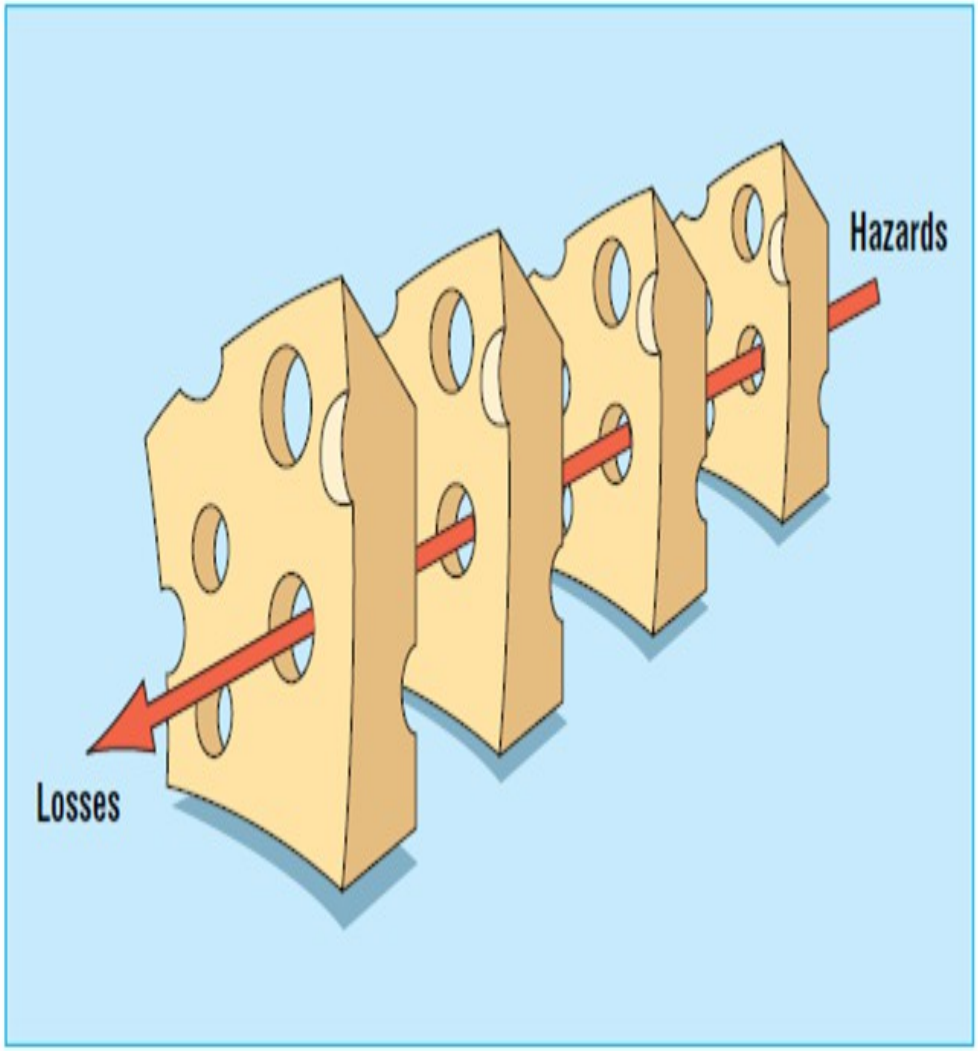

Πηγή: Reason, 2000 BMJ,volume320 σελ.769«The Swiss cheese model».

One in 25 Patients End Up with Hospital-Acquired Infections, CDC Warns April 09, 2014

Hospital-associated infections annually kill an estimated 23,000 people

In 2011, an estimated 722,000 patients contracted an infection during a stay in an acute care hospital in the US.

That amounts to just over 205 deaths from hospital-acquired infections every day of the year!

798 από τροχαία

1.626 θάνατοι από λοιμώξεις

- A baby was born prematurely

She was progressing in the neonatal intensive care unit until she developed a bloodstream infection related to her umbilical catheter.

- A father has heart surgery

The surgery goes well, but he later dies in a nursing home of a MRSA wound infection that developed after surgery.

During his almost six-week stay in the ICU that followed, Josh developed a hospital-associated infection, methicillin-resistant Staphyloccus aureus (MRSA), which the doctors were able to treat with antibiotics. Eventually, he was doing well enough to be transferred to a nearby rehabilitation facility to continue his progress.

Just as Josh was recuperating and on a hopeful path to a good recovery, he began to run a fever of 103 degrees. An infection caused by Enterobacter aerogenes, a gram-negative bacteria, was discovered in his cerebral spinal fluid. From there, despite doctors' efforts to treat the infection, it spread rapidly, causing unbelievable pressure around his brain. The pressure eventually pushed part of his brain into his spinal column, paralyzing him, making him a permanent quadriplegic dependent on a ventilator to breathe.

Josh died two weeks later. He was just 27.

- Το άμεσο ιατρικό κόστος των νοσοκομειακών λοιμώξεων κυμαίνεται από $28.4 σε $33.8 δισ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
των νοσοκομειακών λοιμώξεων

- Είναι έννοια ευρύτερη του Νοσοκομειακού κόστους γιατί συμπεριλαμβάνει κοινωνικό-πολιτισμικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις με οικονομική ανάδραση

- The Iceberg Theory

ΑΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ

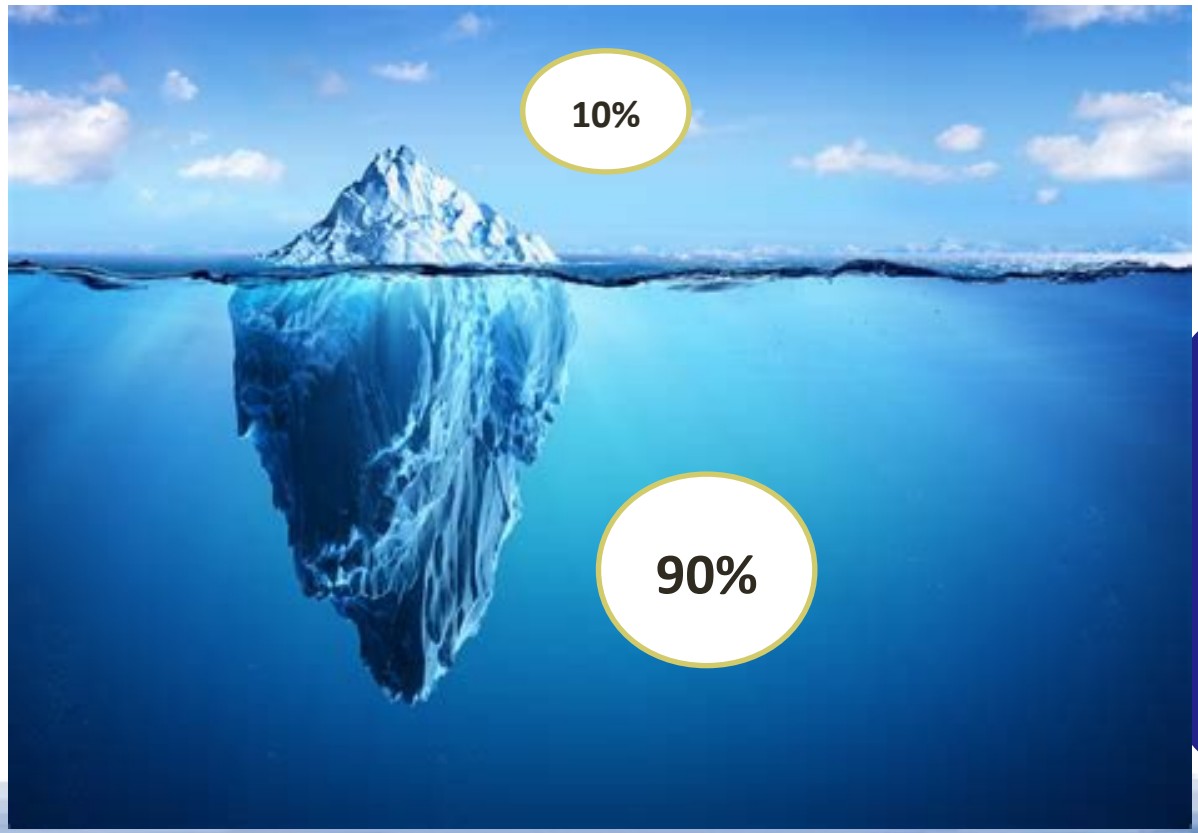

ΕΜΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ ΚΡΥΦΟ ΚΟΣΤΟΣ

Table 1: The Social Costs of Hospital-Associated Infections

Categories of Cost*		
Άμεσο ιατρικό κόστος	Σταθερό κόστος	Δομές Τεχνολογία / εξοπλισμός Υποστηρικτικές υπηρεσίες (πλυντήρια, έλεγχος περιβάλλοντος, διοικητικά θέματα)
	Μεταβλητό κόστος	Φάρμακα Διατροφή Ιατρικές παραπομπές θεραπείες Συσκευές Εργαστηριακός έλεγχος προμήθειες
Έμμεσο κόστος		Απώλεια Μισθού Απώλεια παραγωγής ή Μείωση παραγωγικών δυνατοτήτων ή Μειωμένη παραγωγικότητα Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη νοσηρότητα Τρόπος ζωής Αναπηρία – συντάξεις Θάνατος(αποζημιώσεις / συντάξεις) Χαμένο εισόδημα οικογενειακού περιβάλλοντος Χρόνος που δαπανάτε από την οικογένεια/μεταφορικά , Φροντίδα στο σπίτι
Άυλο κόστος		Ψυχολογικό κόστος- απώλεια αυτοεκτίμησης (άγχος, ανικανότητα , απώλεια εργασίας) Απώλεια κοινωνικού κεφαλαίου Αρνητική νοσηλευτική προδιάθεση Πεσιμιστική διάθεση-Πόνος Αλλαγή λειτουργικότητας / καθημερινές δραστηριότητες Απώλεια κοινωνικών σχέσεων

*Adapted from Haddix AC and Shaffer PA. Cost-effectiveness analysis. In Prevention Effectiveness: A Guide to Decision Analysis and Economic Evaluation. Oxford University Press, 1996.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

- Εθνική οικονομία
- Δημοσιονομική ισορροπία
- Σύστημα κοινωνικής ασφάλισης
- Σύστημα υγείας-δαπάνες
- Φαρμακοβιομηχανία-αναποτελεσματικότητα

- Νοσοκομείο
- Επιχειρήσεις-παραγωγή
- Άτομο-απώλεια εισοδήματος-διαφυγόν κέρδος
- Οικογένεια-φροντιστές
- Έρευνα
- Ανθρώπινο κεφάλαιο

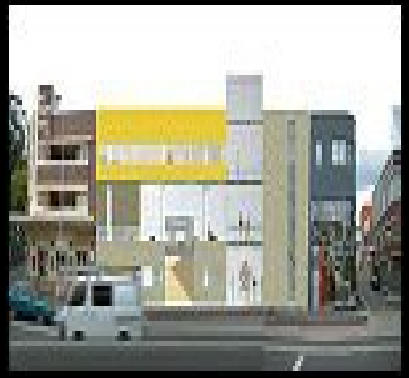

» Κανένα νοσοκομείο,καμία χώρα, κανένα Σύστημα Υγείας δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι έχει λύσει το πρόβλημα

Γιατί ο IPC είναι τόσο σημαντικός για την παγκόσμια υγεία

Σχετίζεται με κάθε Ε.Υ και κάθε ασθενή σε οποιαδήποτε αλληλεπίδραση φροντίδας υγείας

Κατέχει μια μοναδική θέση στον τομέα...

- **Ασφάλειας των ασθενών,**
- **Ποιότητας της παρεχόμενης <u>patient centered</u> φροντίδας**
- **Δημιουργίας ισχυρών συστημάτων υγείας**

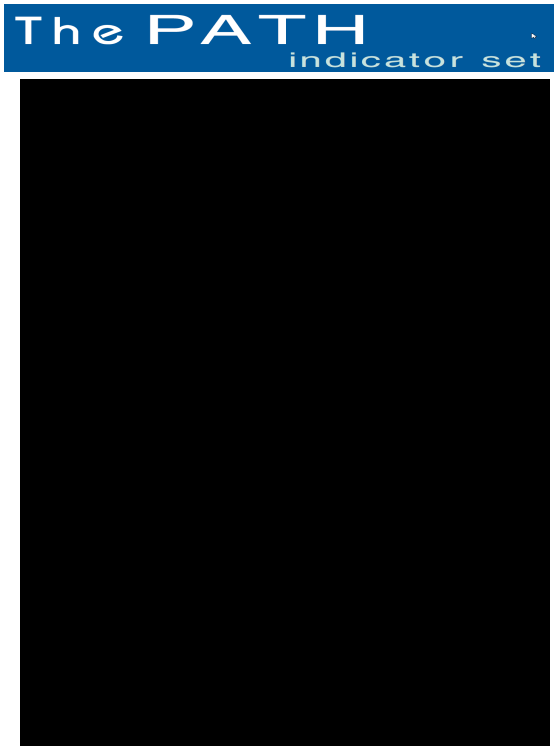

- Στοχεύουν στη
  - συνολική οργανωτική αλλαγή κουλτούρας
  - ποιότητας φροντίδας,
  - ενίσχυση του κλίματος ασφάλειας
- Απαιτούν συντονισμό και ομαδική εργασία
- Περιλαμβάνουν τη συμμετοχή πρωτοπόρων ή προτύπων

MULTIMODAL STRATEGIES

Δημιουργία θετικής Οργανωσιακής κουλτούρας

- Η Ταυτότητα του Οργανισμού που δηλώνει τον δικό του χαρακτηριστικό τρόπο ή τροπισμό στην ανταπόκριση στην Αποστολή και στον Ρόλο του
- **Το Αποτύπωμα του Οργανισμού στην αντιμετώπιση:**
  - **Του Εξυπηρετούμενου Πελάτη (Ασθενούς- Χρήστη)**
  - **Του Εργαζόμενου – Επαγγελματία (υψηλής ειδίκευσης)**
    - **Της ποιότητας**
    - **Της ασφάλειας**
    - **Της αριστείας**
- **Της Καινοτομίας – του Νέου (που είναι αναγκαίο)**
- Η Μορφή Ενσωμάτωσης της Επίδρασης από το Περιβάλλον

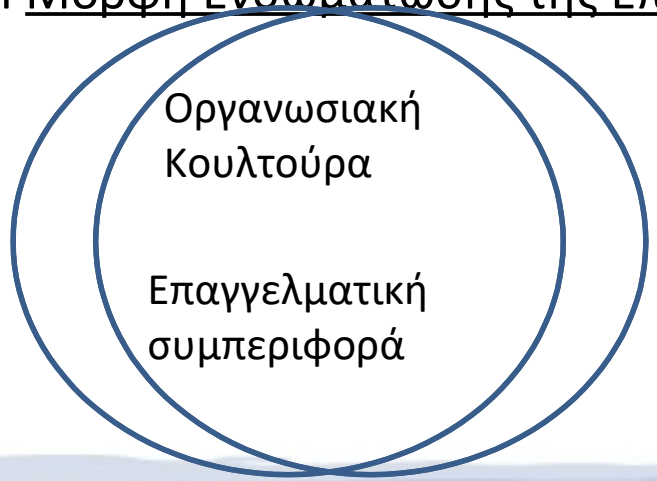

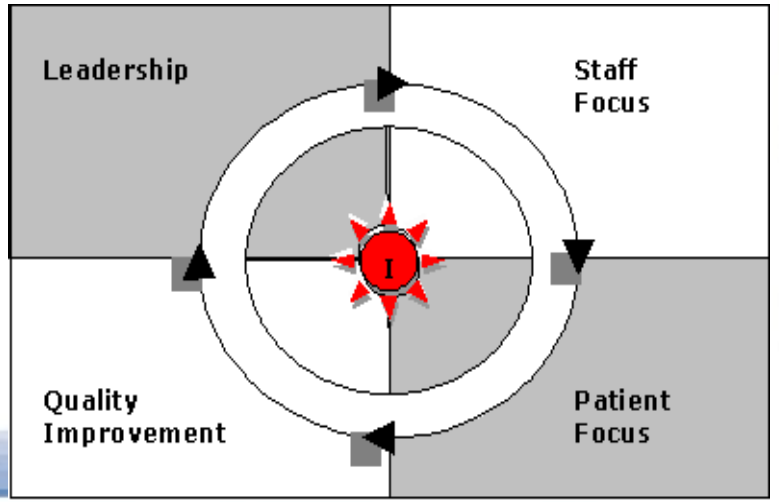

Κλίμακα Κουλτούρας

Αύξηση βαθμού πληροφόρησης

Risk Management αποτελεί αναπόσπαστο μέρος για ότι κάνουμε

Είμαστε ενεργοποιημένοι για την αναγνώριση κινδύνων που μπορεί να αναδυθούν

Έχουμε συστήματα διαχείρισης όλων των αναγνωρισμένων κινδύνων

Κάνουμε κάτι όταν συμβαίνει ένα γεγονός

Γιατί σπαταλούμε το χρόνο μας για κάτι που πιθανόν να συμβεί

Αύξηση εμπιστοσύνης και υπευθυνότητας

Παράγοντες κλειδιά

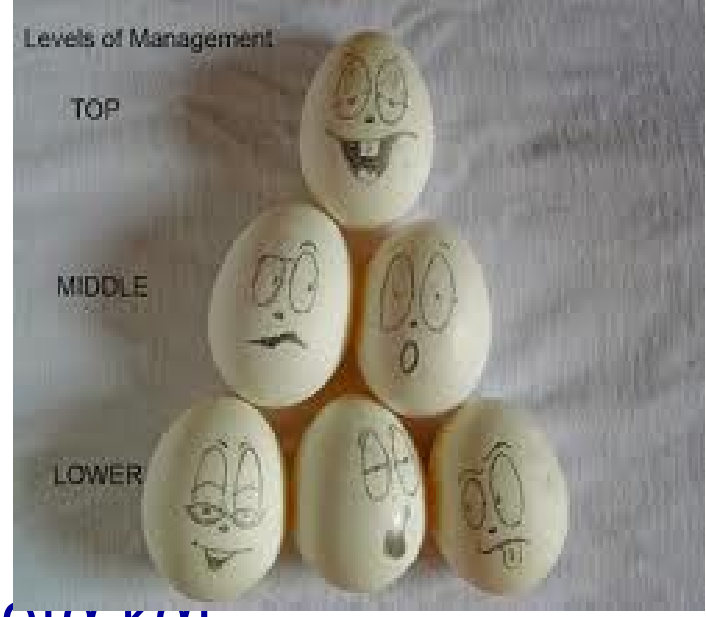

- **Δέσμευση ηγεσίας**
- **Δέσμευση εργαζομένων**
- Επικέντρωση στον ΑΣΘΕΝΗ
- Συνεχώς προσανατολισμένη διαδικασία και βελτιώσεις σύμφωνα με τα αποτελέσματα
- **Ενδυνάμωση εργαζομένων**
- Βελτιώσεις σε μέτρα πρόληψης
- Λήψη αποφάσεων βασισμένη σε δεδομένα
- **Ομαδική εργασία**
- **Εκπαίδευση, άσκηση** και **αναγνώριση**

A PRACTICE BASED HANDBOOK ON HEALTHCARE QUALTIY Al-Assaf ,2005

Η πρόληψη και ο έλεγχος των λοιμώξεων .....είναι ουσιαστικά μια επιστήμη συμπεριφοράς.

Αυτή η παραδοχή θα μπορούσε να προσφέρει μια εύλογη εξήγηση

- Γιατί πρακτικές ποικίλλουν τόσο αξιοσημείωτα μεταξύ νοσοκομείων και χωρών, παρά τη συντριπτική πλειάδα αποδεικτικών στοιχείων για θετικά αποτελέσματα
- Γιατί υπάρχουν σημαντικές διακυμάνσεις των βασικών δεικτών απόδοσης (KPIs) τόσο η διαδικασία όσο και το αποτέλεσμα ακόμη και σε γεωγραφικές περιοχές που παρουσιάζουν παρόμοια κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά

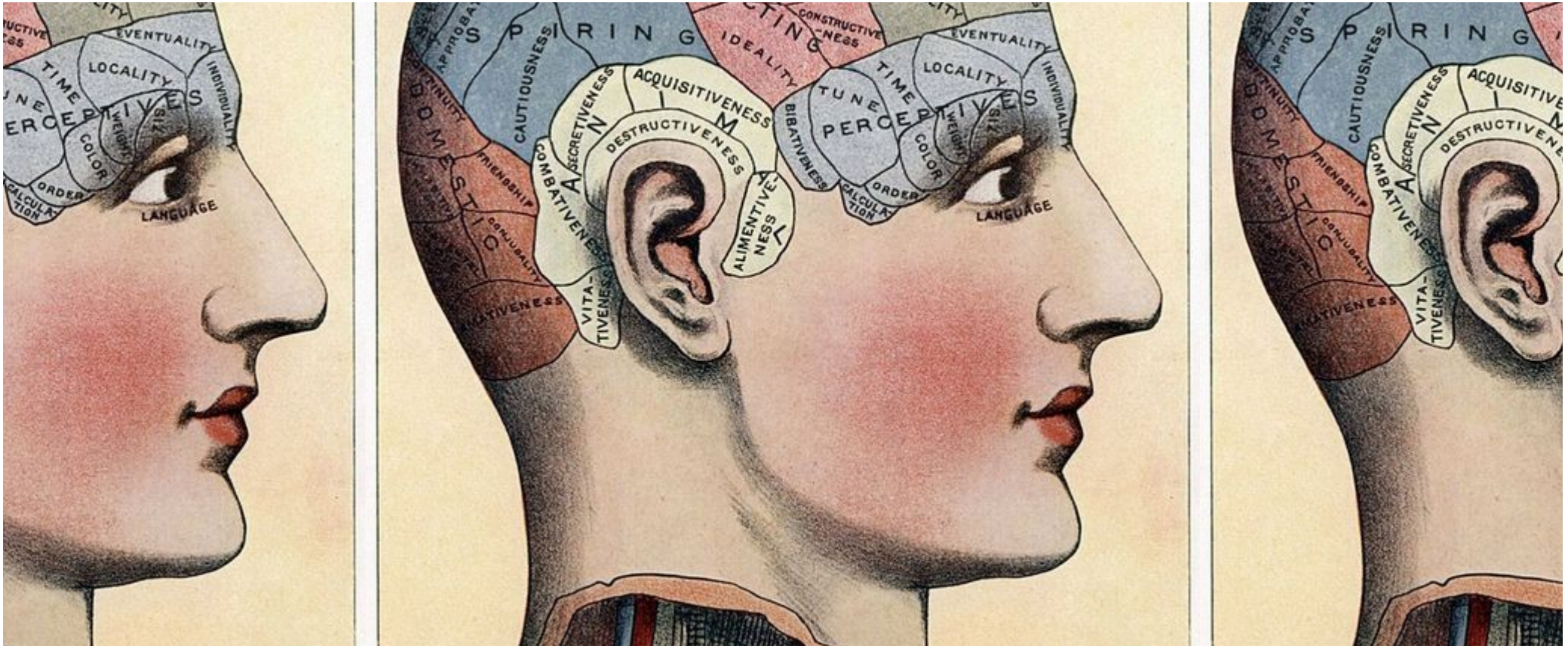

Πρόληψη και έλεγχος λοιμώξεων

Πριν επιχειρήσουμε να αλλάξουμε την συμπεριφορά όπου διαπιστώνεται ότι εμποδίζει τη βέλτιστη απόδοση της υγειονομικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών της πρόληψης και του Ελέγχου Λοιμώξεων

Ανάγκη να ……..

κατανοήσουμε τι είναι αυτό που καθορίζει την ανθρώπινη συμπεριφορά καθώς και

τι υποκινεί τα άτομα ή τις ομάδες να δεχθούν προτάσεις τροποποίησης

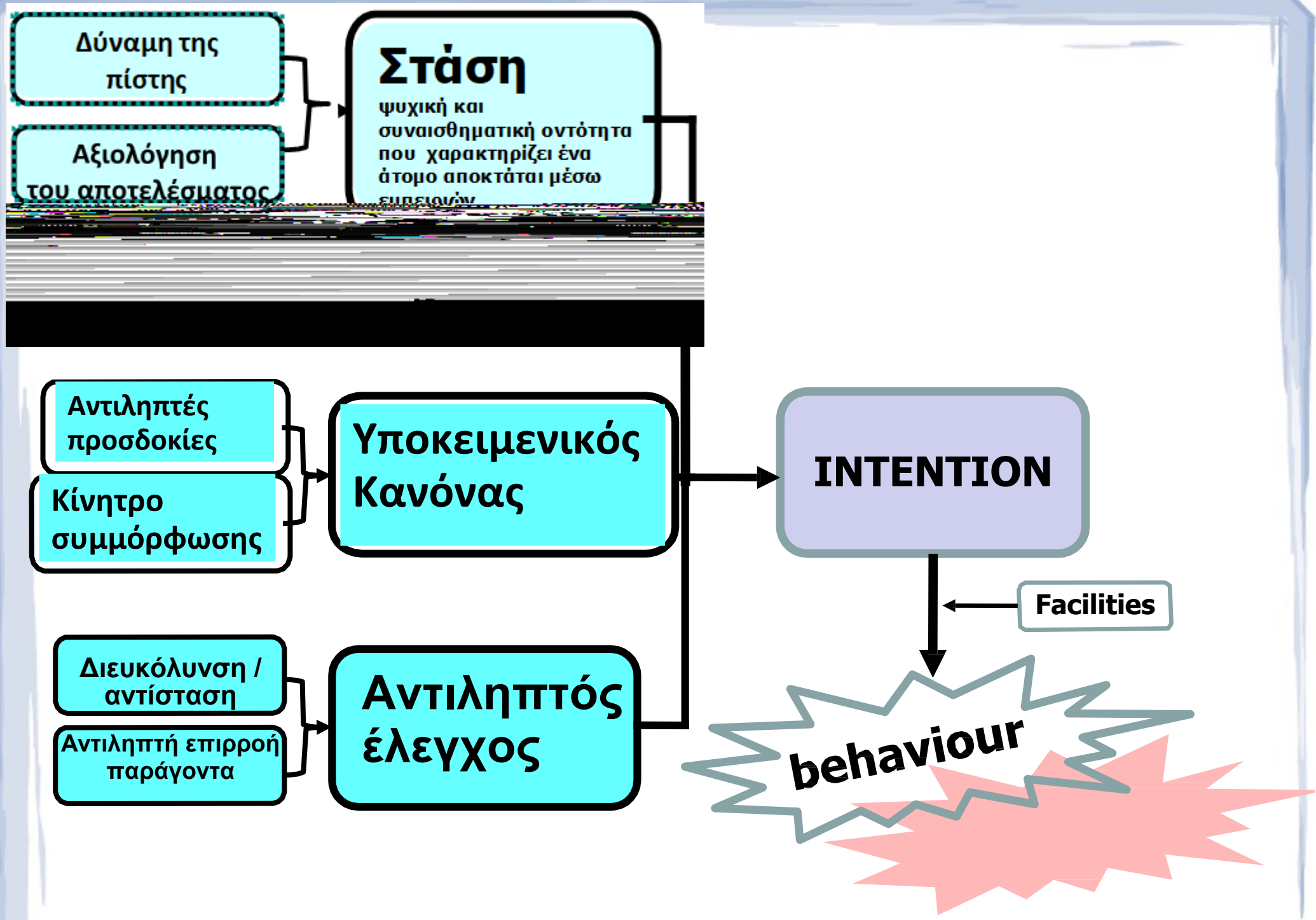
Δύναμη της πίστης
Αξιολόγηση του αποτελέσματος
Στάση
ψυχική και συναισθηματική οντότητα που χαρακτηρίζει ένα άτομο αποκτάται μέσω εμπειριών
Αντιληπτές προσδοκίες
Κίνητρο συμμόρφωσης
Υποκειμενικός Κανόνας
Διευκόλυνση / αντίσταση
Αντιληπτή επιρροή παράγοντα
Αντιληπτός έλεγχος
INTENTION
Facilities
behaviour

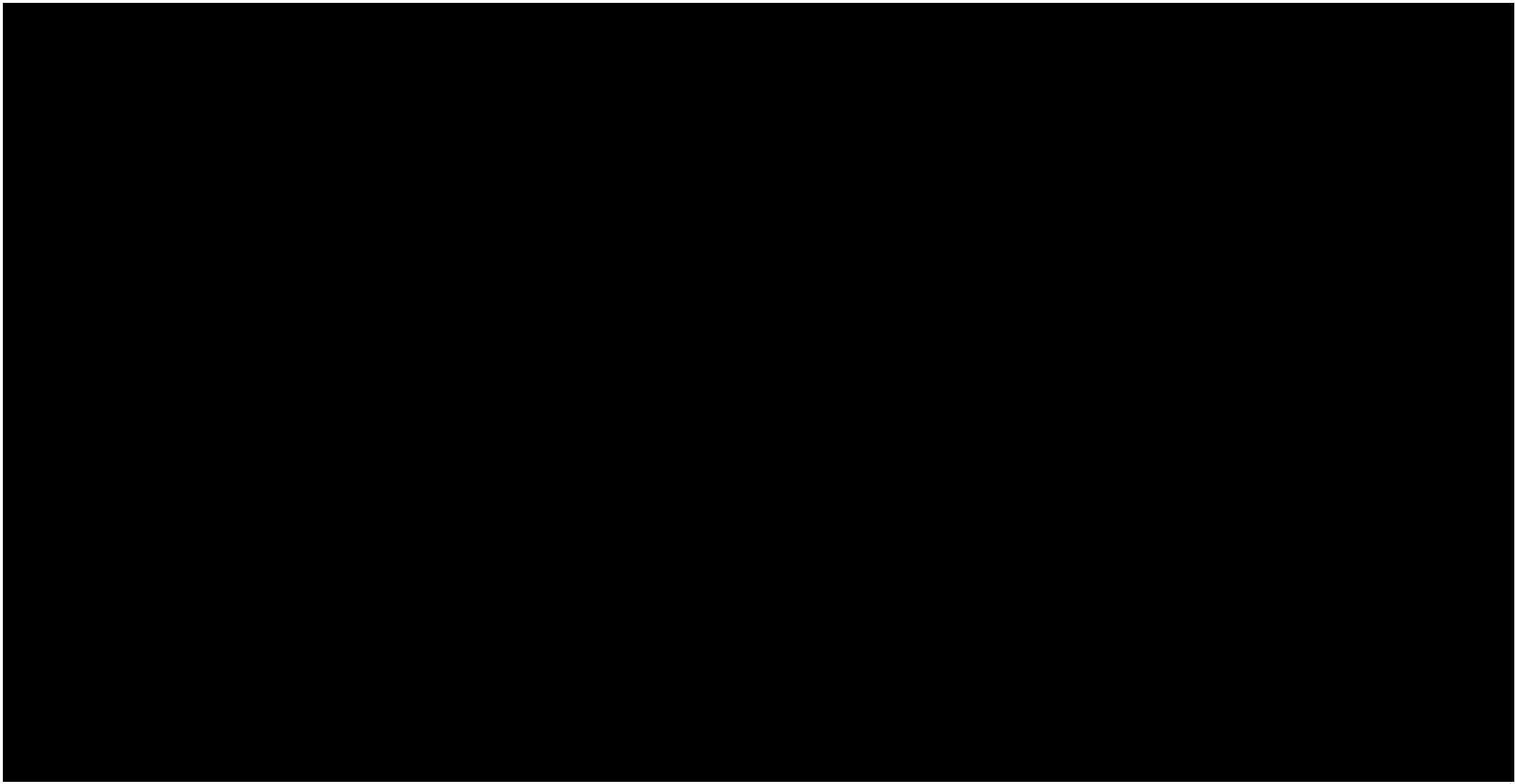

Ποιος νομίζετε ότι είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος το άλογο να αλλάξει την πορεία του και να περπατήσει προς μια νέα κατεύθυνση;

1. Διδάξτε στον οδηγό πώς να κατευθύνει το άλογο

1. Βάλτε μήλα στο σωστό δρόμο για να δελεάσετε το άλογο να αλλάξει κατεύθυνση

1. Σπρώξτε το άλογο να πάρει τη σωστή διαδρομή

1. Αποκλείστε το λάθος μονοπάτι για να βεβαιωθείτε ότι το άλογο ακολουθεί μόνο αυτό που πρέπει.

ΠΟΙΟΤΗΤΑ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ
ΠΡΟΛΗΨΗ
ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ

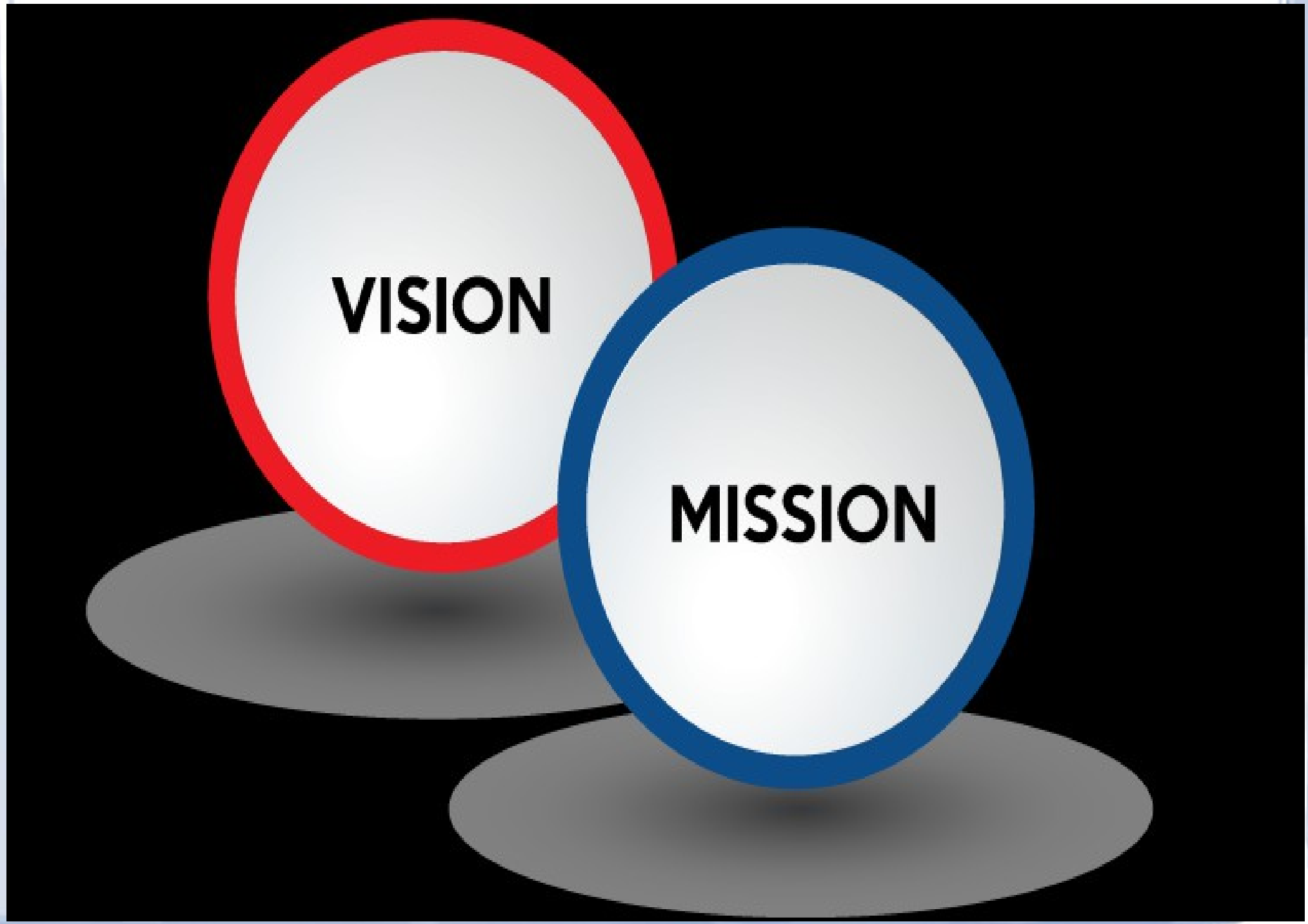
VISION
MISSION

Ευχαριστώ πολύ για τη προσοχή σας